

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-58-30>

УДК 339.564

Калініченко Зоя Дмитрівна

кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів,
Запорізький національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4790-7745>

Zoia Kalinichenko

Zaporizhzhia National University

СТРАТЕГІЯ ЕКСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ДОСЯГНЕНЬ

STRATEGY OF EXPORT ACTIVITIES IN UKRAINE ON THE BASIS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND INNOVATIVE ACHIEVEMENTS

Анотація. Формування ефективної системи інноваційної діяльності стосується сталого розвитку України, експортної складової економіки. У статті представлено теоретичні та практичні засади зростання експорту під впливом впровадження інновацій. Підкреслюється, що розробка інновацій є потужним фактором співпраці на міжнародному ринку. Завдання сталого розвитку та інноваційна діяльність набувають пріоритетного значення як ключові механізми забезпечення конкурентоспроможності та структурних змін в експорті України. Особливу увагу приділено ролі державної підтримки інноваторів, участі у міжнародних програмах фінансування та інституційної підтримки підприємств, орієнтованих на впровадження інновацій. Показано, як процеси євроінтеграції створюють середовище, що активно впливає на стале зростання, інноваційний розвиток та збалансування експорту і імпорту.

Ключові слова: структура експорту, інноваційна діяльність, національна економіка, міжнародний бізнес, створення доданої вартості.

Summary. Integration processes dictate new standards and trends, in particular in the implementation of the concept of sustainable development, capital mobility, the labor market and the innovation and technological potential of the growth of the export component of the economy. For Ukraine, these processes are accompanied by problems associated with the need to update production capacities, adapt national infrastructure and increase productivity and solvency in the conditions of international competition. The study of the problems of forming an effective system of innovative activity of enterprises is extremely relevant and concerns the economic development of Ukraine, its export component and achieving the balance of payments. The article presents theoretical and practical principles of export growth under the influence of innovative activity of economic entities and based on the requirements of sustainable development. It is emphasized that modern innovations act as a driving force in the formation and expansion of export activity. The experience of developing innovations and their implementation is a powerful factor in the development of the national economy and the formation of opportunities for cooperation of enterprises in the international market. It is studied how innovation activity acquires priority importance as a key mechanism for ensuring competitiveness and structural changes in Ukraine's exports. Particular attention is paid to aspects of the organization of innovation activity, in particular the role of state innovation policy, international funding programs and institutional support for innovation-oriented enterprises. It is shown that the processes of European integration create an external environment that actively influences innovative development and the associated growth of the export component. Creating such a structure, ensuring technological advantage and a unique development path are key priorities for achieving sustainable development and prosperity of Ukraine.

Keywords: export structure, innovation activity, national economy, international business, value chains.

Постановка проблеми. Економіка України прагне до сталого розвитку, інтегруючи інновації та зміцнюючи експорт, що є критично важливим для повоєнного відновлення та європейської інтеграції. Попри складні зовнішні та внутрішні

умови, інноваційний розвиток в Україні є фактором економічного зростання. Продовжується розбудова інноваційної економіки, ведеться свідомий та цілеспрямований пошук нових технологічних, організаційних, управлінських рішень. Інновації

стають не просто трендом, а умовою виживання та ключем до розширення участі країни у міжнародній торгівлі, вирішення важливих завдань експортного зростання та виконання вимог концепції сталого розвитку.

Стратегія інновацій, що визначена в Україні до 2030 року, ґрунтується на концентрації фінансового, інтелектуального та в цілому оновленого ресурсного потенціалу в заздалегідь визначених державою пріоритетних напрямках науково-технічного прогресу [1]. В Стратегії заплановані національні науково-технічні програми. Акцент робиться на розвитку високотехнологічних виробництв в секторах та сферах діяльності.

Процес євроінтеграції надає українським підприємствам нові можливості для розвитку, виходу на європейські ринки. Разом з тим, він вимагає відповідності високим стандартам якості виробництва, екологічної безпеки, соціальним інтересам суспільства, що стимулює до впровадження інноваційних технологій та нових управлінських практик.

Експортоорієнтована діяльність економічних суб'єктів в Україні, окрім багатьох інших важливих функцій, забезпечує надходження валюти в національну економіку, формує базу для розвитку широкого спектру галузей і секторів промисловості з високою стадією переробки продукту й визначає їх стійку спеціалізацію як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До теоретико-методологічних аспектів розвитку експортного потенціалу та зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів, що активно впроваджують інновації в різних секторах України, звертались у наукових роботах такі вчені, як М. Найчук-Хрущ [5], Л. Шимановська-Діанич [6], О. Ковальчук [7], І. Бабець [8], Т. Шталь [9] й інші. Проте широка проблематика та складні ринкові умови вимагають досліджень чинників експортоорієнтованої діяльності.

Сутність активізації процесів впровадження принципів сталого розвитку та інноваційної діяльності полягає в тому, щоб подолати причини низької рентабельності підприємств, обґрунтувати пріоритетні напрями діяльності з захисту навколишнього середовища, суспільного розвитку. Результати оцінки впливу чинників інноваційної складової на результати зовнішньоекономічної діяльності економічних суб'єктів, на розширення експорту дадуть можливість виявити спроможність підвищувати експортний потенціал на базі інноваційного розвитку та пріоритетних проектів.

Впровадження інновацій є важливим способом розширити доступ до зовнішніх ринків. Конкурентна боротьба між суб'єктами на зовнішніх ринках змушує дбати про ефективність діяльності на основі інноваційних технологій, впроваджувати інновації, спрямовані на вдосконалення спо-

собів виробництва продукції та її модифікацію, надання нових властивостей та удосконалення конструкції тощо.

Інновації підвищують додану вартість для підприємств, споживчу цінність товарів для споживачів і роблять продукцію такою, що приносить експортну валютну виручку державі. Здатність підприємств створювати завдяки інноваціям те, чого ще немає на ринку товарів і послуг, і на що є споживчий попит, забезпечує довгострокове функціонування та конкурентоспроможність. Для компаній, що працюють на міжнародних ринках, інновації відіграють важливу роль у залученні клієнтів і підтримці зв'язку з ними в довгостроковій перспективі.

Метою статті є вивчення сучасних векторів експортних потоків з України, їх товарної наповненості та визначення тенденцій розвитку експортоорієнтованої діяльності українських підприємств під впливом розширення їх інноваційної діяльності.

Дослідження теоретико-методологічних засад і практичних підходів до активізації та впровадження інноваційної діяльності підприємств базується на пріоритетних завданнях зростання експорту національної економіки. Особлива увага приділяється обґрунтуванню можливостей для розширення експортної складової на засадах інноваційної діяльності підприємств.

Для досягнення поставленої мети в межах дослідження формулюються такі завдання: розкрити вплив інноваційної діяльності на експортну складову діяльності підприємств; визначити роль підприємств, що впроваджують інновації, у розширенні участі у міжнародній співпраці; визначити пріоритети в діяльності суб'єктів згідно з принципами сталого розвитку; визначити виклики для іноваторів в контексті зростання експортної складової.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інновації необхідні саме тому, що дозволяють створювати нові товари з вищою доданою вартістю, сприяють конкурентоспроможності, приваблюють інвестиції та дозволяють диверсифікувати експортну структуру національної економіки. Інновації сприяють зростанню українського експорту, тому що забезпечують:

1) вищу вартість і кращі технічні характеристики інноваційним продуктам, що робить їх більш привабливими на світових ринках;

2) перехід від експорту сировини (зерно, руда) до експорту продукції з вищою доданою вартістю, як наприклад високотехнологічні вироби;

3) зменшення залежності від кількох ключових товарних груп та зниження ризиків, пов'язаних з коливаннями світових цін.

4) залучення іноземних інвесторів, які вкладають кошти в нові технології та виробництва і створюють умови для зростання експорту.

Загальна характеристика структури економіки України та її продуктивності не дозволяють говорити про вагомі досягнення в структурній перебудові, тоді як здійснення переходу до високотехнологічної інноваційної моделі вже має позитивні тренди і наслідки.

Аналіз ситуації з участю підприємств України у міжнародній торгівлі дає можливість зробити висновок про необхідність визначення та досягнення оптимальної величини експортної квоти в аграрному секторі, яка на сучасному етапі встановлена на рівні 35% [6]. Це оптимальний рівень експортної квоти, який, з одного боку, дає можливість галузі інтегруватись у глобальну економіку, а з іншого – забезпечує достатній рівень економічної безпеки і не створює загрози повної залежності від зовнішніх ринків.

Згідно оцінок Європейського інноваційного табло, Україна віднесена до групи країн нових інноваторів, оскільки індекс ефективності інновацій становить 31% від середнього показника по ЄС та залишається нижчим за середнє значення для країн-членів ЄС в групі нових інноваторів (50%). Упродовж 2015–2022 рр. в Україні збільшилися: витрати на венчурний капітал, застосування торгових марок, експорт наукомістких послуг [8].

Ключовими складовими для України є розробка інноваційної продукції, управління інноваційними проектами, проведення досліджень та адаптація маркетингової політики до нових вимог. Потужність українського інноваційно-технологічного сектору розвивається достатньо швидко. Українські компанії змогли привернути увагу до своїх досягнень на міжнародних виставках, підтвердивши високий рівень технологічного розвитку. Інновації українських підприємств отримали позитивну підтримку експертів та учасників організованих міжнародних заходів, що стало вагомим у їх глобальному визнанні. Результати досліджень підтверджують, що компанії в Україні інвестують у технології, які заслуговують на увагу [9]. Лідерами у сфері інновацій в Україні є: DroneUA – зі спеціалізацією у сфері безпілотних рішень для сільського господарства, інфраструктури та енергетики; Mosqitter – компанія, яка розробляє інноваційні пастки для комарів, захищаючи людей і навколишнє середовище від шкідливих хімікатів; FarmFleet – онлайн-платформа для оптимізації бізнес-процесів у сфері послуг з обприскування за допомогою дронів; SkyFall – компанія, що спеціалізується на розробці безпілотних літальних апаратів для вирішення технічних завдань у різних галузях; HOWCOW – розробник інноваційних рішень для молочних ферм або «розумні» рішення для молочного тваринництва; LUAZ Care – створювач першого у світі електромобіля, доступного для людей з обмеженими можливостями; SoftEngi – компанія, що спеціалізується

на стратегіях генеративного ШІ та цифрової трансформації; BlueBird – розробник інноваційних технологій у сфері дронів; ECOFACTOR – інтерактивні зарядні станції для електромобілів; Futurology – компанія по розробці інноваційних рішень; Beetless – розробляє автономні системи.

Слід підкреслити, що успіхи українських компаній сприяли на сьогодні досягненням та позитивним перспективам зростання українського експорту. Помітними стали успіхи у багатьох сферах, де створюється конкурентна на міжнародному ринку продукція на основі інноваційних технологій та штучного інтелекту – напрямах, де Україна має спроби проявляти себе як лідер (табл. 1).

Представлені в Україні розробки демонструють не лише високий рівень технологічного розвитку, але й амбіції українських компаній виходити на нові ринки за кордоном. Зростаюча участь країни у міжнародній торгівлі відкрила нові можливості для бізнесового партнерства у сфері інновацій та інвестицій. Певні досягнення пов'язані з інноваційними розробками, які задовольняють потреби споживачів в різних країнах, покращують якість життя та відповідають на глобальні виклики сталого розвитку. Україна впевнено долучається до процесу впровадження інновацій задля оновлення економічної структури торгівлі, зростання експорту, участі у міжнародних ринках збуту продукції, технологій, послуг, вносячи свій внесок у формування технологій майбутнього.

В Україні стає визначальним використання штучного інтелекту, причому з помітним переходом від універсальних додатків до рішень, що орієнтовані на використання у бізнесі для досягнення економічних результатів. Бізнес-структури, особливо інноватори, отримують можливість реалізації нових завдань у зовнішньоекономічній діяльності, завдань збільшення обсягів продажу продукції і послуг тих видів, які до сьогодні не були об'єктами експорту.

Значним досягненням для національної економіки є зростання експорту України від постачання на зарубіжні ринки обладнання для мереж зв'язку, ІТ-продуктів до різних країн світу. Зосереджуючись на об'єднаних мережах, інтелектуальних обчисленнях та інноваційних пристроях, підприємства України інвестують у продукти, технології, інженерні можливості, технічні стандарти та екосистеми у промисловості з орієнтацією на розширення клієнтської бази завдяки активній участі у зовнішньоекономічній діяльності.

Для підтвердження взаємозв'язку інновацій та експорту в Україні проаналізовано результати зовнішньої торгівлі товарами у 2024 році, визначено тенденції формування експортних та імпорتنих товарних потоків. Найбільш значна частка українського експорту припадає на товари рослин-

**Таблиця 1 – Основні напрями впровадження інновацій,
що сприяють експортній діяльності підприємств України**

Напря́м	Приклад застосування	Очікуваний результат
Інфраструктурні інновації	Розумні дороги, відновлення мостів, роботизовані таксі, безпілотний транспорт	Підвищення ефективності транспортної системи, екологія середовища, комфорт та ефективність
Енергетичні технології	Відновлювані джерела енергії : сонячні панелі, вітрогенератори, розумні електромережі	Ефективне споживання енергії. Зменшення залежності від імпорту енергії
Диджиталізація, системи цифрової трансформації, ІТ, автоматизовані системи управління	Хмарні сервіси, платформи, автоматизація процесів, диджиталізація бізнесу – заміна процесів і моделей, що створює умови для нових продуктів і сервісів	Оптимізація бізнес-процесів: забезпечують доступ до інформації у режимі реального часу; покращують ефективність роботи команд та прискорюють процеси і прийняття рішень
Соціальні інновації	Онлайн-освіта, телемедицина, побутові пристрої	Підвищення якості життя населення
Аерокосмічна промисловість	Проривні технології інноваційні матеріали та методи	Відповідь на глобальні виклики; скорочення витрат на обслуговування, ремонт
Біотехнології інші високотехнологічні галузі	Технології для сталого розвитку, інноваційні матеріали та методи	Підвищення ефективності систем
Стратегії генеративного ШІ	Пристрої, що здатні ефективно обробляти складні ШІ-моделі, поєднуючи енергоощадність та продуктивність	Виробники презентують спеціалізоване апаратне забезпечення, оптимізоване під задачі штучного інтелекту
Розробка інноваційних технологічних рішень	Автономні розумні системи, системи контролю	Оптимізація бізнес-процесів у сфері послуг
Використання екологічно безпечних матеріалів	Біопластики, графен	Вирішення важливих проблем забруднення, захисту довкілля

Джерело: складено автором на основі [2; 3; 6]

ництва; при цьому, частка товарів рослинництва в українському експорті збільшилася протягом 2021–2024 рр. із 22,8% до 32,4%[7]. Якщо до війни експорт тримався на агропродукції, металургії та хімічній промисловості, то зараз інновації стали не просто трендом, а умовою виживання та експортного зростання. Через логістичні блокади моря та кордонів Україна змушена переходити від експорту великих об'ємів дешевої сировини до експорту дорогих технологічних продуктів без портів.

У 2024 р. в Україні зовнішньоторговельний оборот товарів продемонстрував зростання на 13 % і становив 112,3 млрд. дол. США. Це змінило тенденцію попередніх двох років, коли спостерігалось зменшення зовнішньоторговельного обороту (на 4 % – у 2023 р. та на 27 % – у 2022 р.). При цьому фізичні обсяги зовнішньої торгівлі засвідчили порівняно вищі (на 26 %) темпи зростання, випереджаючи майже вдвісьтеро прогнозоване загальносвітове зростання [6].

Попри кращу динаміку зростання вартісних обсягів експорту товарів (16 %), аніж їхнього імпорту (11 %), у 2024 р. сформувалося найвище з моменту відновлення незалежності України негативне сальдо торгівлі товарами в розмірі 29,1 млрд дол., що на 1,6 млрд дол. перевищує показник негативного сальдо торгівлі товарами

у 2023 р. Загалом вартісні обсяги експорту товарів у 2024 р. збільшилися майже за всіма укрупненими групами товарів відповідних секторів економіки, за винятком паливно-енергетичних товарів (скоротилися на 49 %), а також деревини та целюлозно-паперових виробів (скоротилися на 1 %) [9]. Основними напрямками інноваційної діяльності підприємств в Україні є енергозбереження та використання екологічно безпечних матеріалів і технологій при реконструкції та обладнанні міжнародних підприємств; удосконалення систем управління на основі впровадження організаційних інновацій та цифровізації; розробка нових продуктів і їх диференціація. Аналіз за секторами та трендами інноваційної діяльності свідчить наступне:

1. Відбувається зміна парадигми: від сировини до Tech-продукту. Традиційна модель експорту сировини змінюється новою, яку держава та бізнес просувають зараз у зв'язку з проблемами транспортування та деякими іншими – це Deep Tech та Added Value (додана вартість). Уряд у Стратегії-2030 ставить за мету зменшити частку сировинного експорту до 59% (зараз вона значно вища) та збільшити загальний експорт до 77 млрд дол., спираючись саме на технології переробки та інновації.

2. Ключовим інноваційним прискорювачем експорту стає MilitaryTech (Defense Tech) – новий експортний гігант. Україна перетворилася на головний R&D майданчик світу у сфері оборонних технологій. Те, що тестується в Україні, отримує знак якості «Combat Proven» (перевірено боєм), що є найкращою рекламою для світових ринків. Здійснені успішні спроби експортувати: безпілотні системи (повітряні, морські, наземні), системи РЕБ (радіоелектронна боротьба), софт для управління полем бою (як «Кропива» чи «Delta»). Ринок оцінюється у 400–800 млн. дол з перспективою багатократного зростання після відкриття кордонів для експорту зброї (зараз діють обмеження, але підприємства вже працюють на зовнішні ринки)[8].

IT залишається найбільшим експортером послуг (понад 6,7 млрд. дол. у 2023 р., хоча у 2024–2025 роках спостерігається погіршення через військові ризики). Причому помітне розширення трендів: від послуг аутсорсингу (на замовлення) до створення продуктових компаній. Такі стартапи, як Grammarly, GitLab, Ajax Systems, Preply, стали відомими в світі [7].

Українські інженери активно інтегрують штучний інтелект у свої продукти, що робить їх конкурентними у США та ЄС. Набуває поширення AgriTech та FoodTech – технології глибокої переробки. Замість експорту кукурудзи, підприємства-інноватори пропонують експортувати готові продукти або продукти переробки, що збільшує додану вартість. В рамках розвитку біоенергетики пропонується переробка агровідходів у біометан для експорту в ЄС. Інноваційний процес, як показує аналіз, пов'язаний з прагненням його учасників до комерційного успіху. Стримують розвиток інноваційної діяльності такі невирішені проблеми: недостатні фінансові ресурси підприємств; недостатня фінансова допомога з боку держави; високі витрати на розробку інновацій; тривалий термін їх окупності; відсутність інформації про нові технології; відсутність кваліфікованих кадрів; негнучкість підприємства до оновлення та інновацій.

Інноваційна стратегія спрямовує наукові дослідження та розробки, фінансування на досягнення поставлених стратегічних цілей. Як загальна стратегія, так і інноваційна стратегія в умовах конкуренції повинні не тільки забезпечити досягнення поставлених цілей, але досягнути їх з кращими результатами щоб витримати у конкурентній боротьбі. Розвиток зумовлюється ефективним та масштабним застосуванням потенціалу науково-технічного прогресу, дослідженнями і винаходами, змінами в управлінні та освіті персоналу. Постійно прискорюючись, інноваційні процеси не лише стрімко змінюють життя, а й актуалізують необхідність змін у державотворчих процесах, пріоритетах і шляхах розвитку.

Ключові тенденції для України, які визначають майбутнє технологій у 2025 році, полягають у тому, що вперше так масштабно підтверджується статус інноваційного гравця на світовій арені. Представлені розробки демонструють не лише високий рівень технологічного розвитку, але й амбіції українських компаній виходити на нові ринки за кордоном. Зростаюча міжнародна участь України відкрила нові можливості для бізнесового партнерства та інвестицій. Поєднання сучасних методів управління та інноваційних технологій дозволяє створювати ефективнішу національну економіку, яка забезпечує адаптивність підприємств до мінливого середовища. Інноваційні підходи, автоматизовані засоби та інтеграція сприяють підвищенню конкурентоспроможності та забезпеченню стійкого надходження валютної виручки в країну.

Висновки. Питання розробки ефективної стратегії диверсифікації експорту є актуальним для України. Сучасна мінлива кон'юнктура глобального ринку вносить корективи в очікувані обсяги торгівлі, що пов'язані з експортом. Високий рівень товарної та географічної концентрації ставить ефективність розвитку експортоорієнтованої діяльності в залежність від зовнішніх ринків. Потенціал для розвитку інноваційного експорту України існує, особливо у сфері IT, аерокосмічної та оборонної промисловості, біотехнологій та інших високотехнологічних галузях. Потенціал може бути реалізований шляхом стимулювання інновацій та підтримки експорту інноваційної продукції. Інноваційний розвиток підприємств в умовах євроінтеграційного курсу є чинником сталого розвитку

Проведений аналіз підтверджує, що в умовах глибоких структурних змін саме інновації здатні забезпечити підвищення конкурентоспроможності підприємств, зниження залежності від зовнішніх факторів і формування інноваційної моделі економічного розвитку, орієнтованої на експортну складову. Держава може створити сприятливе середовище для інноваційної діяльності; надати фінансову підтримку підприємствам, які впроваджують інновації; інвестувати в дослідження та розробки; сприяти співпраці між підприємствами, науковими установами та університетами.

В Україні сформувався значний дефіцит зовнішньої торгівлі товарами, що виник унаслідок проблем у логістиці, руйнування виробничих потужностей, енергетичної інфраструктури України. Це зумовлює необхідність задовольняти потреби внутрішнього ринку, зокрема за рахунок імпорту для оборонного та енергетичного секторів, а також відновлення й створення нових потужностей виробництва в інших секторах економіки. Чинник, що генерував недоотримання валютних надходжень від експорту – це зниження цін на світових ринках

на продукцію. Крім того, в умовах війни зростання виробничих витрат та зменшення попиту у світі на деякі товари, зокрема металопродукцію, негативно позначилося на експортерах.

Є підстави сподіватися, що у поєднанні із ключовими завданнями європейської інтеграції така

стратегічна мета активізації експортної діяльності може бути поставлена та вирішена. За умови координації зусиль на всіх рівнях можна забезпечити розвиток інноваційної діяльності, що є необхідним для успішного зростання підприємств та країни в цілому.

Список використаних джерел:

1. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності України на період до 2030 року Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019>
2. Міщук Є. В., Воронов Д. С. Інноваційний розвиток промислових підприємств в умовах євроінтеграції: управлінські підходи та роль публічного управління *Інвестиції: практика та досвід*. 2024 № 14, С. 208–217. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.14.209>
3. Гудаков Д., Колодінська Я. Застосування штучного інтелекту для управління проектами людино-орієнтованих інформаційних технологій *Measuring and computing devices in technological processes*. 2025. № 1. С. 122–129. DOI: <https://doi.org/10.31891/2219-9365-2025-81-15>.
4. Гук П. В., Скляренко О. В. Економічна доцільність модернізації підприємств з використанням АСУ. *Економіка і управління*. 2022. № 2. С. 103. URL: <https://irback.e-u.edu.ua/server/api/core/bitstreams/dc68ae05-214a-48be>.
5. Найчук-Хрущ М. Б., Коновалець О. В. Інноваційна діяльність підприємств у контексті післявоєнної трансформації економіки: принципи, виклики, перспективи. *Бізнес-інформ*, 2025 № 8. С. 173–179. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-8-172-180>
6. Шимановська-Діанич Л., Лозова О. Інноваційно-інвестиційні процеси в умовах глобальної турбулентності: виклики та можливості для розвитку національної економіки України під час війни та повоєнної відбудови. 2024. URL: <https://www.researchgate.net/publication/390697940>
7. Україна в глобальних інноваційних рейтингах: Європейське інноваційне табло *Держспідприємство «Український інститут інтелектуальної власності»* 25 серпня 2022 року. URL: <https://iii.ua/uk/news/ukrayina-v-globalnih-innovatsiynih-reytingah-ievropeyske-innovatsiynne-tablo>
8. Бабець І. Удосконалення стратегії інноваційного розвитку України в умовах Євроінтеграції. Проблеми і перспективи економічного розвитку в умовах модернізаційних процесів в Україні та світі : матеріали II всеукр. наук.-практ. конф., 27 лист. 2024 р., Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2024. С. 122–127. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/23923/1/127.pdf>
9. Ус І. Зовнішня торгівля України товарами: підсумки 2024 року. *Сайт Національного інституту стратегічних досліджень*, головна сторінка. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/zovnishnyatorhivlya-ukrayiny>
10. Шталь Т. В., Дмитренко Д. О. Інноваційні форми міжнародного бізнесу в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*. 2021. № 32. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-45>

References:

1. Stratehiia rozvytku sfery innovatsiinoi diialnosti Ukrainy na period do 2030 roku (2019) [Strategy for the development of the sphere of innovative activity of Ukraine for the period until 2030] Skhvaleno rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10 lypnia 2019 r. no 526. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019> (in Ukrainian)
2. Mishchuk Ye. V., Voronov D. S. (2024) Innovatsiyni rozvytok promyslovykh pidpriemstv v umovakh yevrointehratsii: upravliniski pidkhody ta rol publichnoho upravlinnia [Innovative development of industrial enterprises in the conditions of European integration: managerial approaches and the role of public administration] *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 14, pp. 208–217. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.14.209> (in Ukrainian)
3. Hudakov D., Kolodinska Ya. (2025) Zastosuvannia shtuchnoho intelektu dlia upravlinnia proiektamy liudyno-orientovanykh informatsiynykh tekhnolohii. [Application of artificial intelligence for project management of human-oriented information technologies]. *Measuring and computing devices in technological processes*. No. 1. pp. 122–129. DOI: <https://doi.org/10.31891/2219-9365-2025-81-15> (in Ukrainian)
4. Huk P. V., Skliarenko O. V. (2022) Ekonomichna dotsilnist modernizatsii pidpriemstv z vykorystanniam ASU [Economic feasibility of modernization of enterprises using automatic control systems]. *Ekonomika i upravlinnia*. No. 2. pp. 103 Available at: <https://irback.e-u.edu.ua/server/api/core/bitstreams/dc68ae05-214a-48be>
5. Naichuk-Khrushch M. B., Konovalets O. V. (2025) Innovatsiina diialnist pidpriemstv u konteksti pisliavoienni transformatsii ekonomiky: pryntsypy, vyklyky, perspektyvy [Innovative activity of enterprises in the context of post-war transformation of economy : principles, calls, prospects] *Biznes-inform*, no. 8 pp. 173–179. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-8-172-180>
6. Shymanovska-Dianyach L., Lozova O. (2024) Innovatsiino-investytsiini protsesy v umovakh hlobalnoi turbulentsnosti: vyklyky ta mozhlyvosti dlia rozvytku natsionalnoi ekonomiky Ukrainy pid chas viiny ta povoienni vidbudovy. [Innovative-investment processes in the conditions of global turbulence: calls and possibilities for development of national economy of Ukraine in the war-time and post-war renewal]. Available at: <https://www.researchgate.net/publication/390697940> (in Ukrainian)

7. Ukraina v hlobalnykh innovatsiinykh reitynhakh (2022) Yevropeiske innovatsiine tablo [Ukraine in the global innovative rating: the European innovative board] Derzhpidpriemstvo “Ukrainskyi instytut intelektualnoi vlasnosti” 25 serpnia. Available at: <https://iii.ua/uk/news/ukrayina-v-globalnih-innovatsiinykh-reytingah-ievropeyske-innovatsiine-tablo> (in Ukrainian)

8. Babets I. (2024) Udoskonalennia stratehii innovatsiinoho rozvytku Ukrainy v umovakh Yevrointegratsii. [An improvement of strategy of innovative development of Ukraine is in the conditions of Eurointegration] Problemy i perspektyvy ekonomichnoho rozvytku v umovakh modernizatsiinykh protsesiv v Ukraini ta sviti : materialy II vseukr. nauk.-prakt. konf., 27 lyst., Tsentralnoukrain. nats. tekhn. un-t. Kropyvnytskyi, p. 122. Available at: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/23923> (in Ukrainian)

9. Us Ivan Zovnishnia torhivlia Ukrainy tovaramy: pidsumky 2024 roku (2024). [Foreign trade of Ukraine commodities: results of 2024] Sait Natsionalnoho instytutu stratehichnykh doslidzhen, holovna storinka. Available at: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/zovnishnya-torhivlya-ukrayiny-tovaramy-pidsumky-2024-roku> (in Ukrainian)

10. Shtal T. V., Dmytrenko D. O. (2021) Innovatsiini formy mizhnarodnoho biznesu v umovakh hlobalizatsii [Innovative forms of international business in the context of globalization]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 32. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-45> (in Ukrainian)

Дата надходження статті: 24.12.2025

Дата прийняття статті: 18.02.2026

Дата публікації статті: 00.00.2026